

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	8

İKİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ	9
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ	10
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	10
IV. ŞÜPHEDEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	11
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ	12
VI. SÖZLÜLÜK – YAZILILIK İLKESİ	13
VII. ALENİLİK İLKESİ	13
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	20
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	20
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	22
B. Yer Bakımından Yetki	23
1. Genel Olarak	23
2. Özellikleri	23
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	24
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	27
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	28
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	29
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	29
C. Kişi Bakımından Yetki	31
1. Anlam ve Kapsamı	31
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	31
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	34
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I. GENEL OLARAK	37
II. CEZA DAVASI	37
III. BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	38
A. Genel Olarak	38
B. Türleri.....	38
1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	38
2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	38
3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	38
C. Sonuçları	39
1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	39
2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	42
3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	42

BEŞİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI (= ŞARTLARI)

I. GENEL OLARAK.....	45
II. TÜRLERİ	45
A. Dava Koşulları.....	45
1. İzin	45
2. İstem (= Talep)	46
3. Karar	46
4. Şikâyet.....	46
5. Dava Süresi	52
6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	52
7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	52
8. Yeni Kanıt Bulunması	53
B. Yargılama Koşulları	53
1. Sanığın Hazır Bulunması	53
2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	56
3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	57
4. Bekletici Sorunun Çözümü	57
III. CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	58
IV. MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	58
A. Soruşturma Evresi	58
B. Kovuşturma Evresi.....	59

ALTINCI BÖLÜM CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I. CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	61
A. Genel Olarak	61
B. Türleri.....	62
1. Yargıç İşlemleri	62
2. Savcı İşlemleri.....	63
3. Savunma İşlemleri	63
C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	63
1. Genel Olarak	63
2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	64
II. CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	65
A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	65
B. Eski Hale Getirme	66
C. Adli Tatil	66
D. Tebligat	67

İKİNCİ KISIM
CEZA MUHALEMESİNİN ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)

BİRİNCİ BÖLÜM
MUHAEME MAKAMLARI

I.	GENEL OLARAK	71
	A. İtham Sistemi.....	71
	B. Tahkik Sistemi	71
	C. İşbirliği Sistemi	72
II.	İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	72
	A. Genel Olarak.....	72
	B. Savcı	73
	1. Genel Olarak.....	73
	2. Savcının Hukuksal Durumu.....	75
	C. Katılan (= Müdahil).....	79
	1. Genel Olarak	79
	2. Koşulları	79
	3. Usul.....	81
	4. Katılanın Hakları.....	82
	5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	82
III.	SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	82
	A. Genel Olarak.....	82
	B. Bireysel Savunma	83
	1. Genel Olarak	83
	2. Sanık	83
	C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	87
	1. Genel Olarak.....	87
	2. Koşulları	88
	3. Müdafîlik Sistemleri	90
	4. Müdafî Sayısı	92
	5. Müdafîin Yetkileri.....	92
	6. Müdafîinin Ödevleri.....	93
	7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	94
IV.	YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	95
	A. Yargıç.....	95
	1. Genel Olarak.....	95
	2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	95
	3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	95
	4. Zabıt Kâtibinin Reddi veya Çekinmesi	100
	B. Mahkeme	101
	1. Genel Olarak.....	101
	2. Genel Ceza Mahkemeleri	101
	3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	101
	4. Anayasa Mahkemesi	102
	5. Askeri Mahkemeler	103

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I.	KOLLUK (= ZABITA).....	109
	A. Genel Olarak.....	109
	B. Görevleri	109
	1. Suçları Araştırma.....	109
	2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	110
	3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	110
	4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	111

II.	MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	111
	A. Genel Olarak	111
	B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları	111
	C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi	113

ÜÇÜNCÜ KISIM CEZA MUHAKEMESİNDE İSPAT

BİRİNCİ BÖLÜM İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I.	GENEL OLARAK	117
II.	KANIT TÜRLERİ	118
	A. Beyan Kanıtları	118
	1. Şüpheli ve Sanık Beyanı	119
	2. Tanık Beyanı	120
	B. Belge Kanıtları	126
	1. Yazılı Belgeler	127
	2. Görüntü ve Ses Kayıtları	128
	C. Belirtiler	128

İKİNCİ BÖLÜM KANITLARA ULAŞMA VE ONLARI İNCELEME

I.	KANITLARIN TOPLANMASI	129
	A. Genel Olarak	129
	B. Zorla Getirme	129
	C. Gözlem Altına Alma	130
	D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	131
	1. Şüpheli veya Sanık	131
	2. Diğer Kişiler	132
	E. Moleküler Genetik İnceleme	132
	F. Fizik Kimliğin Tespiti	133
	G. Keşif	134
	H. Yer Gösterme	135
	I. Teşhis	135
	J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	136
	K. Otopsi	136
	L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem	137
II.	KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI	137
III.	KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	139
	A. Genel Olarak	139
	B. Bilirkişi Mütalaası	139
	1. Genel Olarak	139
	2. Bilirkişiyeye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	139
	3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi	140
	4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	141
	5. Bilirkişi Raporu	142
	6. Uzman Mütalaası	143
	7. Bilirkişinin Reddi	143

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM KANIT YASAKLARI

I.	GENEL OLARAK	145
II.	TÜRLERİ	146
	A. Kanıt Elde Etme Yasakları	146

B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	148
III. YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	149
IV. HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI.....	150
V. ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	150

DÖRDÜNCÜ KISIM KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM YAKALAMA, DURDURMA VE GÖZALTINA ALMA

I. GENEL OLARAK	159
II. KOŞULLARI	159
A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi.....	159
B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	160
III. SONUÇLARI	161
IV. GÖZALTINA ALMA.....	163
A. Genel Olarak	163
B. Gözaltı Süreleri	164
C. Sonuçları	165
V. DURDURMA VE KİMLİK SORMA	167

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TUTUKLAMA

I. GENEL OLARAK	169
II. KOŞULLARI.....	169
A. Maddi Koşullar.....	170
B. Biçimsel Koşullar	173
III. TUTUKLAMA KARARI	177
IV. TUTUKLULUK SÜRELERİ	178
V. TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	179
VI. TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ.....	180
VII. TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	181
VIII. ADLİ KONTROL	181
A. Genel Olarak	181
B. Koşulları	181
C. Karar	182
D. İçeriği	182

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAMA

I. GENEL OLARAK	185
II. KOŞULLARI.....	186
III. ARAMA KARARI VEYA EMRİ.....	191
IV. ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER	192
V. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA	192
VI. ARAMANIN YAPILMASI.....	193
VII. ARAMANIN SONA ERMESİ	193

BEŞİNCİ BÖLÜM ELKOYMA VE ALIKOYMA

I. GENEL OLARAK	195
II. KOŞULLARI.....	195
III. ELKOYMA İŞLEMİ	196
IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ.....	196
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ	197
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI	197
VII. ÖZEL ELKOYMA	197
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	197
B. Postada Elkoyma.....	198
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	199
D. Şirket Yönetimine Kayyım Atanması	200
1. Genel Olarak.....	200
2. Koşulları	200
3. Sonuçları	200
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	201
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	201
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	201
H. Alıkoyma	202

ALTINCI BÖLÜM İLETİŞİMİN DENETLENMESİ

I. GENEL OLARAK.....	205
II. KOŞULLARI	206
III. USUL VE SONUÇLARI	207
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	208
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ	209
A. Kapsam.....	209
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası.....	209
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası.....	210
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	210

YEDİNCİ BÖLÜM DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	211
A. Genel Olarak	211
B. Koşulları	211
C. Sonuçları	212
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	212
A. Genel Olarak	212
B. Koşulları	212
C. Sonuçları	213
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	214
A. Genel Olarak.....	214
B. Koşulları	215
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	216
IV. İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ TEDBİRİ.....	217
A. Genel Olarak	217
B. Koşulları	218
C. Sonuçları	219
D. İçeriğin Yayından Çıkarılması ve Yanıt Hakkı	219

SEKİZİNCİ BÖLÜM
KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE TAZMİNAT

I.	GENEL OLARAK	221
II.	KOŞULLARI	221
III.	USUL	223
IV.	TAZMİNATIN GERİ ALINMASI	223

BEŞİNCİ KISIM
CEZA MUHAKEMESİNİN EVRELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
SORUŞTURMA EVRESİ

I.	GENEL OLARAK	227
II.	SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI	229
	A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi.....	229
	1. İhbar (= Suç Duyurusu)	229
	2. Şikâyet	229
	3. Doğrudan Öğrenme.....	230
	B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	230
	C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	231
III.	SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	232
	A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	232
	1. Genel Olarak.....	232
	2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı)	234
	3. Sonuçları	235
	4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	235
	B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenlenme Kararı	237
	1. İddianame.....	237
	2. Takdir Yetkisi.....	242
	3. İddianamenin İadesi.....	243
	4. Ek İddianame.....	249
	C. Kamu Davasının Ertelenmesi	250
	1. Genel Olarak.....	250
	2. Koşulları	250
	3. Sonuçları	250
	D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	251
	E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	251

İKİNCİ BÖLÜM
KOVUŞTURMA EVRESİ

I.	DURUŞMA HAZIRLIĞI	253
II.	DURUŞMA	255
	A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	255
	1. Genel Olarak	255
	2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	255
	3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	256
	B. Duruşmanın Başlaması.....	256
	C. Duruşma Tutanağı	259
	D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	260
	1. Genel Olarak	260
	2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	261
	E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	262
	1. Genel Olarak.....	262

2. Duruşmada Suç İşlenmesi	262
F. Doğrudan Soru Yöneltilme	262
G. Ek Savunma Hakkı	263
III. SON KARAR	264
A. Genel Olarak	264
B. Hüküm	265
1. Genel Olarak	265
2. Türleri	265
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	269
D. Hükümün Açıklanması	270
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması	272
1. Genel Olarak	272
2. Koşulları	273
3. Yargılama	279
4. Sonuçları	280
5. Yasa Yolu	282

ALTINCI KISIM YASA YOLLARI

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	287
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	287
A. Genel Olarak	287
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	288
C. Avukatın Başvurma Hakkı	288
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı	289
E. Katılanın Başvurma Hakkı	289
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	289
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ	289
A. Süre	289
B. Başvuru Usulü	290
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi	291
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI	291
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma	291
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı	291

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ	293
A. Genel Olarak	293
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	293
C. İtiraz Süresi	295
D. Usul	295
E. Etkisi	296
II. İSTİNAF	296
A. Genel Olarak	296
B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	296
C. İstinaf Nedeni	297
D. İstinaf Süresi	297
E. Usul	298
1. Genel Olarak	298
2. İstinaf İsteminin İncelenmesi	298
3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	298

4. Ön İnceleme Aşaması.....	299
5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	300
F. Etkisi	300
III. TEMYİZ	300
A. Genel Olarak	300
B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar.....	301
C. Temyiz Nedenleri.....	302
1. Mutlak Temyiz Nedenleri	302
2. Nispi Temyiz Nedenleri.....	303
D. Temyiz Süresi.....	303
E. Usul	303
1. Başvuru	303
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	304
3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında İncelenmesi	304
4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi.....	304
5. Karar	306
F. Etkisi	309

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I. YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI.....	311
II. YASA YARARINA BOZMA.....	312
III. YARGILAMANIN YENİLENMESİ	315
A. Genel Olarak	315
B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri.....	315
1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	315
2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	316
C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi.....	316
D. Usul	317
1. Başvuru.....	317
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	317
3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler.....	317
4. Karar	318

YEDİNCİ KISIM MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	321
II. ÖZEL DURUMLAR.....	322

SEKİZİNCİ KISIM ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİLER HAKKINDA ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I. KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME.....	325
A. Genel Olarak	325
B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	327
C. İzin Usulü	328
1. Genel Olarak.....	328
2. Ön inceleme.....	329

3. Karar	329
4. İtiraz	330
5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	330
6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	331
II. ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	331

İKİNCİ BÖLÜM DİĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I. BÖLGE AĞIR CEZA MAHKEMELERİNDE MUHAKEME	333
A. Genel Olarak	333
B. Madde Bakımından Yetki	333
1. Terör Suçları	333
2. Terör Amacıyla İşlenen Suçlar	334
3. Türk Ceza Yasası'nda Yer Alan Bazı Suçlar	334
4. Araç Suçlar	335
C. Kişi Bakımından Yetki	335
D. Muhakeme Usulü	336
II. UZLAŞMA MUHAKEMESİ	337
A. Genel Olarak	337
B. Koşulları	338
C. Usul	338
1. Uzlaşma Teklifi	338
2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	339
3. Uzlaşma Görüşmeleri	339
D. Sonuçları	340
III. MÜSADERE MUHAKEMESİ	341
A. Genel Olarak	341
B. Muhakeme Usulü	342
C. Geri Alma (= İade) Davası	343

EK: YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE TEMYİZ YOLU	345
I. GENEL OLARAK	345
II. TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	345
III. TEMYİZ NEDENİ	346
IV. TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	347
V. YARGITAY AŞAMASI	348
A. Genel Olarak	348
B. Karar	349
1. Ret	349
2. Bozma	349
3. İslah	349
VI. DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ	350